

Næringsbeskatning af ventureaktier?¹

af

adjungeret professor Søren Rasmussen

Landskatteretten har netop afgjort, at et af landets største og ældste ventureselskaber ikke er næringskattepligtig af aktier. Kendelsen er offentliggjort i Tidsskrift for Skatter og Afgifter 2002.605.

Det forlyder, at endnu en sag er afgjort med samme resultat, men den er (endnu?) ikke publiceret.

Udfaldet har været ventet med spænding, fordi ligningsmyndighederne i Københavnsområdet i foråret 2001 ændrede praksis over for ventureselskaber og anså dem for at være næringsdrivende med køb og salg af aktier.

Nedenfor gennemgår jeg sagen og dens betydning for venturebranchen. Desuden berøres afgørelsen i relation til ventureselskabers omkostninger.

Sagens omstændigheder

Om ventureselskabet

Skatteyderen (i det følgende betegnet Ventureselskabet) er et børsnoteret selskab, der har som forretningsidé at investere ansvarlig og risikovillig kapital i unoterede virksomheder (i det følgende betegnet porteføljevirkomheder) med fremtidige vækst- og indtjeningsmuligheder. Sigtet er, at investeringerne ud fra en tidshorison på 5-10 år skal give et årligt afkast, der er højere end det årlige gennemsnitlige afkast ved investering i børsnoterede aktier.

Ventureselskabets investeringer finansieres for langt hovedpartens vedkommende med egenkapital.

Antallet af porteføljevirkomheder udgjorde ved udgangen af 1997 49 selskaber. Ved udgangen af 2000 var antallet vokset til 61. Gennemsnitligt er ejerandelene i porteføljevirkomhederne på ca. 18%. Størrelsesmæssigt beløber en investering sig til ca. 15 mio. kr. i gennemsnit.

Ventureselskabets balance udgjorde pr. 31. december 2000 ca. 2,2 mia. kr. En del af Ventureselskabets investeringer har været omfattet af lov om statsgaranti til udviklingsvirkomhed, og Ventureselskabet har i flere tilfælde fået dækket tab på investeringerne ved garantiudbetalinger fra staten.

¹ Artiklen er en bearbejdet version af »Er ventureselskaber næringskattepligtige af aktier?« bragt i SR-Skat 3/02.

Ventureselskabet deltager ikke direkte i den daglige drift i porteføljevirksohederne. Investeringerne betinges dog af, at der kan øves indflydelse på den overordnede ledelse gennem en bestyrelsespost.

Endvidere er investeringsbeslutningerne betinget af, at der indgås en aktionær-overenskomst med porteføljevirksohedens øvrige aktionærer om bl.a. gensidig forkøbsret til dokumenteret markedsværdi. Aktionær-overenskomsten regulerer i den forbindelse afhændelsesproceduren og fastsætter bl.a. forskellige tidsfrister vedrørende tilbudspligt og effektivering af forkøbsret mv. Aktionær-overenskomsten sikrer således mod fjendtlig overtagelse, men bevirker samtidig, at afhændelsesprocessen kan blive ganske langvarig. Typisk vil en afhændelse uden komplikationer tage 6-8 uger.

De største aktionærer i Ventureselskabet er forsikringsselskaber og institutionelle investorer, der ejer ca. 40%, og pengeinstitutter, der ejer ca. 32%. De resterende aktier er fordelt på mange mindre poster.

Bestyrelsen i Ventureselskabet er sammensat af personer med bred indsigt i dansk erhvervsliv. Investeringsbeslutninger vedrørende porteføljevirksoheder træffes som hovedregel af selskabets bestyrelse, dog således at mindre investeringer kan gennemføres selvstændigt af direktionen.

Ventureselskabets investeringsmedarbejdere har ingen tilknytning til den finansielle sektor eller på anden vis erhvervsmæssig erfaring med handel med aktier eller værdipapirer i øvrigt. Medarbejderne har derimod ligesom bestyrelsen bred indsigt i dansk erhvervsliv.

Ventureselskabet foretager kun ganske få investeringer om året, og investeringsbeslutningen træffes efter en grundig undersøgelse af de udvalgte porteføljevirksoheder.

Udvikles porteføljevirksoheden som forventet, afvikles investeringen typisk ved enten virksomhedssalg eller børsnoterung. Afviklingen vil i den situation normalt være inden for den estimerede tidshorisont på 5-10 år.

Udvikler porteføljevirksohederne sig ikke som forventet, afvikles investeringen som hovedregel enten ved overdragelse tilbage til virksomhedens ledelse/iværksættere eller ved nedlukning. I disse situationer vil afvikling/nedlukning ofte finde sted, før der er forløbet 5 år, idet de dårlige investeringer typisk viser sig hurtigere end de gode.

Argumentationen

Selskabsbeskatningens begrundelse

Selskabsbeskatningen begrundede næringsbeskatningen med ... »Efter en samlet vurdering af aktiviteterne i Ventureselskabet er Selskabsbeskatningens opfattelse, at fortjeneste eller tab ved afståelse af aktier i selskabet er omfattet af aktieavancebeskatningslovens § 3, idet det er anset som led i selskabets almindelige virksomhed at investere i aktier i udvalgte virksomheder med henblik på salg med fortjeneste for øje.

Der er ved afgørelsen især lagt vægt på, at Ventureselskabet som sin primære - og eneste - deciderede erhvervsmæssige aktivitet har køb og salg af nævnte porteføljeselskaber, idet de eneste indtægter herudover er udbytter fra disse

selskaber (primært skattefrie), samt afkast af obligationer fra anbringelsen af selskabets overskydende kapital«.

Ventureselskabets argumenter

Ventureselskabet argumenterede imod Selskabsbeskatningen med, at Ventureselskabet ikke driver næringsvirksomhed med handel med aktier som defineret i aktieavancebeskatningslovens § 3, stk. 1.

Ventureselskabets aktieposter er derimod anlægsaktier omfattet af aktieavancebeskatningslovens § 2 og dermed undergivet den almindelige 3-årsregel, hvorefter gevinst/tab er skattefri henholdsvis ikke fradragsberettiget efter mindst 3 års ejertid. Gevinster fra aktier, der afhændes inden 3 års ejertid, vil være skattepligtige, mens tab alene kan fradrages i tilsvarende gevinster.

Aktieavancebeskatningslovens § 3, stk. 1, der er uændret siden lovens vedtagelse i 1981, definerer næringsaktier som »... aktier, som er erhvervet som led i den skattepligtiges næringsvej...«. I bemærkningerne til § 3 i lovforslag L 140 af 28. januar 1981 (aktieavancebeskatningsloven) uddybes definitionen: »Aktier anses for næringsaktier i samme omfang som efter hidtidig praksis. Det gælder i første række, når de er erhvervet af skattepligtige, der har som erhverv at handle med aktier og lignende værdipapirer, når aktierne er erhvervet med videresalg for øje«. Praksis stiller yderligere det krav, at videresalgshensigten skal være båret af ønsket om at opnå fortjeneste, jf. Ligningsvejledningen 1997, S.G. 2.3.

Efter hidtil offentliggjort praksis er det stort set kun selskaber, der har som deres erhverv at handle med aktier både for egen og for andres regning, der er blevet anset for nærings-skattepligtige af aktier. I kerneområdet befinder sig pengeinstitutter og fondsmæglerselskaber, idet der ligefrem antages at være en formodning om, at pengeinstitutters aktiebeholdninger er næringsaktier. Aktier i datterselskaber, der driver virksomhed i »forlængelse« af pengeinstituttets virksomhed, er dog anlægsaktier. Endvidere kan næringsformodningen afkræftes med hensyn til enkeltstående aktieposter, jf. eksempelvis TfS 1993.110 (V) - Morsø Sparekasse.

Når aktiehandlerne ikke er målet (erhvervet) i sig selv, men et middel i en langsigtet værditilvækststrategi, sker der ikke næringsbeskatning, selvom der løbende handles aktier i betydeligt omfang. Forsikringsselskaber og investeringsforeninger er eksempler på det. Cand.polit. Christen Amby anfører i SR-Skat 1989, s. 374, følgende om den skattemæssige behandling af bl.a. investeringsforeninger:

»Det betyder, at omfattet af næringsbeskatningen er typisk pengeinstitutter og fondshandlere i øvrigt (børsmæglere, vekselerere o.l.), medens forsikringsselskaber og investeringsforeninger ikke er omfattet af næringsbegrebet, selvom de jo også har en omfattende daglig handel. Når de ikke er omfattet, skyldes det, at investeringen i aktier normalt er egenfinansieret og har til formål at skabe et løbende afkast og værditilvækst. Netop her vil 3 års reglen jo opfange avancerne ved salg efter korttidsbesiddelse.«

Ventureselskabets formål afviger ikke væsentligt fra formålet for en investeringsforening. Begge enheder har med hver deres særlige investeringsstrategi

til formål at skabe et løbende og stabilt afkast, ligesom investeringerne i begge tilfælde foretages for egne midler. Akkumulerende eller blandede investeringsforeninger er efter årelang praksis ikke blevet anset for næringskattepligtige af aktier.

Det forhold, at Ventureselskabet ikke er etableret som en investeringsforening, skal bl.a. ses i lyset af, at placeringsreglerne i lov om investeringsforeninger og specialforeninger² ikke er forenelig med Ventureselskabets investeringsstrategi om fortrinsvis at investere i noterede aktier, ligesom ejerandelen i de enkelte porteføljeselskaber i flere tilfælde vil overskride de i lov om investeringsforeninger og specialforeninger fastsatte grænser. Det forhold, at Ventureselskabet ikke udøver sin aktivitet gennem en investeringsforening, kan imidlertid ikke medføre en skærpet næringsbedømmelse i forhold til bl.a. akkumulerende investeringsforeninger, der er undergivet præcis de samme bestemmelser i aktieavancebeskatningsloven³. Praksis vedrørende investeringsforeninger taler således også for, at Ventureselskabet ikke er næringskattepligtig med aktier.

Det er ikke udelukket, at andre virksomheder end pengeinstitutter o. lign. kan handelsnæringsbeskattes af aktier, selvom de ikke har det som deres erklærede næringsvej at handle med aktier. En gennemgang af praksis viser dog tydeligt, at handelsnæringsbegrebet i disse tilfælde er ganske snævert.

Ved vurderingen ses der på aktivitetens omfang og på, om aktiviteten har systematisk karakter. De forhold, der tillægges vægt, er omsætningens størrelse og vægt i den skattepligtige økonomi, den regelmæssighed, der har præget køb og salg, omsætningshastigheden, omsætteligheden samt finansieringen (egen- eller fremmedkapital), hvor høj grad af fremmedkapital kan tale for næringsbeskatning. Sammenlignes disse kendetegn med Ventureselskabet, følger det allerede af den beskrevne investerings- og salgsprocedure, at aktierne ikke købes og sælges systematisk. Endvidere er omsætningshastigheden af noterede aktier langt lavere end børsnoterede aktier, ligesom aktionæroverenskomsten fastsætter bindinger, der yderligere nedsætter omsætningshastigheden og begrænser aktiernes omsættelighed i det hele taget. Det betyder, at det systematiske køb og salg af aktier, der efter praksis er en ufravigelig betingelse for handelsnæringsbeskatning for selskaber, der ikke har som deres erklærede næringsvej at handle med aktier, ganske enkelt ikke er foreneligt med Ventureselskabets forretningsidé eller faktiske virke.

Et tungtvejende element i tvivlstilfælde synes at være, om den/de personer, der håndterer aktiviteten, i øvrigt har professionel tilknytning til det finansielle marked. Selv et ret betydeligt aktivitetsomfang udløser ikke handelsnæringsbeskatning, hvis skatteyderen er advokat (TfS 1996.887 (H)), civilingeniør (TfS 1996.175 (V)) eller edb-konsulent (TfS 1993.287 (LSR)). Personer, der er ansat i

² Eller lov om innovationsforeninger, der blev indført ved lov nr.1328 af 20. december 2000.

³ Hvis det var tilfældet, kunne aktiviteten eventuelt udøves i en investeringsforening, der falder uden for lov om investerings- og specialforeninger. Derved bevares den skattemæssige status som en investeringsforening, mens placeringsreglerne mv. bortfalder.

pengeinstitutter mv., er derimod i farezonen, jf. TfS 1993.531 H og 1997.472 H (prokurist i vekselererfirma), og TfS 1993.305 V (bankassistent). Det samme kan gælde selskaber, der ansætter personer med vekselerer- eller pengeinstitutbaggrund, TfS 1996.64 H (vekselerer). Da Ventureselskabets medarbejdere ikke har en finansiel baggrund, skal der således ekstra meget til, før næringsbeskatningen kan udløses.

Da Ventureselskabet klagede til Landsskatteretten, var der ingen offentliggjorte afgørelser vedrørende venture- og kapitalformidlingsselskaber. Landsskatteretten har dog i en ikke-offentliggjort kendelse fra 1994 bekræftet, at et selskab med venture-lignende aktivitet ikke blev anset for næringskattepligtig med aktier. Endvidere havde Ligningsrådet i foråret 2001 afgivet 2 ikke offentliggjorte bindende forhåndsbeskeder om næringssspørgsmålet for 2 private equity-selskaber, der havde til formål at investere i unoterede kapitalandele henholdsvis noterede selskaber med henblik på afnotering. Ligningsrådet har i begge sager tilkendegivet, at selvom der er tale om et ganske betydeligt antal handler, en omsætning af betydeligt omfang og aktiviteten udføres af professionelle aktieudvælgere (stock pickers), findes ventureinvesteringers formål, karakter og langsigtede horisont (typisk 3-5 år) at medføre, at aktiviteten ikke kan karakteriseres som næring i aktieavancebeskatningslovens forstand.

I TfS 2002.15 blev den første bindende forhåndsbesked vedrørende næringsbeskatning med aktier og venturevirksomhed offentliggjort. Ligningsrådet tager dog kun indirekte stilling til næringssspørgsmålet. Spørgsmålet, der blev rejst over for Ligningsrådet, var, om aktiviteten i et ventureselskab, der var organiseret som et dansk kommanditselskab, som havde til formål inden for 10 år at investere i, udvikle og sælge ca. 10 biotekselskaber, vil udløse begrænset skattepligt til Danmark for udenlandske kommanditister (investorer). Ligningsrådet fastslog, at eftersom kommanditselskabet alene havde til formål at erhverve anlægsaktier, kan den udøvede aktivitet ikke anses for at opfylde betingelsen om, at der skal udøves erhverv fra et fast driftssted her i landet. De udenlandske investorer i kommanditselskabet vil således ikke være begrænset skattepligtige til Danmark.

Med henvisning til, at både offentliggjorte og ikke-offentliggjorte bindende forhåndsbeskeder bekræfter, at ventureselskaber (private equity selskaber generelt) med en ejertid på 3-5 år ikke opfylder betingelserne for næringsvirksomhed med aktier, vil Ventureselskabet i denne sag, der har en ejertid, der typisk overstiger 5 år, så meget desto mere ikke kunne anses for at drive næringsvirksomhed med aktier.

Endelig gjorde Ventureselskabet gældende, at det forudsætningsvis følger af lov om statsgaranti til udviklingsvirksomhed, lov nr. 365 af 18. maj 1994, at den aktivitet (udviklingsvirksomhed), som Ventureselskabet udøver, ikke er næringsvirksomhed i aktieavancebeskatningslovens forstand.

Lov om statsgaranti til udviklingsvirksomhed havde til formål at fremme den risikovillige kapital til små og mellemstore virksomheder. Forudsat at visse betingelser blev opfyldt, kunne udviklingsselskaberne, dvs. i dette tilfælde Ventureselskabet, få dækket op til 50% af et eventuelt tab på en porteføljevirk-somhed. I bemærkningerne til § 8 i det fremsatte lovforslag er det om den

skattemæssige behandling af udviklingssekskabernes gevinst og tab på aktier anført:

»Gevinster af aktier og anparter, der er ejet i mere end 3 år, vil ikke være skattepligtige, ligesom tab ikke vil være fradragsberettigede. Gevinster fra aktier eller anparter, der afhændes inden 3 år fra anskaffelsesdato, vil være skattepligtige, mens tab alene vil kunne fradrages i tilsvarende gevinster.«

Konklusion og resumé af argumenter

På grundlag af ovennævnte gennemgang af næringsbegrebet for aktier, herunder den meget stærke parallel til investeringsforeninger, er der efter hidtidig praksis og Ligningsrådets seneste bindende forhåndsbeskeder ingen holdepunkter for at næringsbeskatte Ventureselskabet.

De vigtigste argumenter til støtte for, at Ventureselskabet ikke driver næringsvirksomhed med aktier, er:

- For det første er Ventureselskabets formål, forretningsidé og faktiske virke ikke på systematisk vis at handle med aktier, men derimod via nogle få aktieinvesteringer i unoterede selskaber, der supporteres ledelsesmæssigt via bestyrelsesmedlemmer at opnå en langsigtet værditilvækst.
- For det andet erhverves og afhændes der rent faktisk kun ganske få aktieposter hvert år.
- For det tredje er investeringerne egenkapitalfinansieret.
- For det fjerde adskiller investerings- og udvælgelsesprocessen i Ventureselskabet sig væsentligt fra det systematiske køb og salg af aktier, der er kendetegnende for pengeinstitutter og fondsmæglerselskaber.
- For det femte bevirker indgåelse af aktionæroverenskomster indeholdende bl.a. gensidig forkøbsret, at aktierne ikke er frit omsættelige, og systematisk handel med aktierne er derfor ikke mulig.
- For det sjette har investeringsmedarbejderne i Ventureselskabet ingen professionel tilknytning til det finansielle marked.
- For det syvende vil næringsbeskatning være i strid med forudsætningerne bag lov om statsgaranti til udviklingsvirksomhed.
- For det ottende overstiger den gennemsnitlige ejertid for aktierne i Ventureselskabet den typiske ejertid på 3-5 år inden for venturebranchen, hvorfor Ventureselskabet så meget desto mere ikke kan anses for at drive næringsvirksomhed med aktier.

Som et sikkerhedsnet i tilfælde af, at Landsskatteretten besluttede at følge Selskabsbeskatningens synspunkt om næringsbeskatning, blev det gjort gældende, at forhøjelsen af Ventureselskabets skattepligtige indkomst er udtryk for en skærpelse af praksis, som efter almindelige forvaltningsretlige principper kun kan ske med virkning for fremtiden. Dette princip er bl.a. kodificeret i Processuelle regler på Told•Skats område 2001, E.1.

En sådan skærpelse af praksis kan ikke ske med tilbagevirkende kraft, men kan tidligst få virkning for aktiesalg, der sker fra og med datoen for Selskabsbeskatningens agterskrivelse.

Landsskatteretten udtaler

»Ifølge ABL § 3, stk. 1, medregnes fortjeneste eller tab ved afståelse af aktier, som er erhvervet som led i den skattepligtiges næringsvej, ved opgørelsen af den skattepligtige almindelige indkomst.

Selskabets eneste aktivitet er investeringer i aktier i selskaber, der har behov for kapitalindsud, med det formål at udvikle porteføljevirkksomhederne. I forbindelse med disse investeringer betinger selskabet sig indflydelse i porteføljevirkksomhedernes bestyrelse, og at der indgås aktionæroverenskomster med de øvrige aktionærer, men selskabet deltager efter det forklarede ikke i den daglige drift af porteføljevirkksomhederne, ligesom der herudover alene i begrænset omfang stilles finansiering til rådighed. Selskabet har i de omhandlede 4 år foretaget henholdsvis 8, 8, 8, og 14 nye investeringer og har solgt aktier i henholdsvis 7, 6, 13 og 6 selskaber efter at have ejet aktierne i perioder mellem 8 måneder og 12 år.

Uanset den professionelle tilrettelæggelse af selskabets investeringsvirksomhed og investeringernes omfang finder Landsskatteretten i overensstemmelse med en udtalelse fra Told- og Skattestyrelsen, at selskabets køb og salg af de omhandlede aktier ikke er sket som led i sådan næringsvirksomhed, som efter praksis kan anses for omfattet af ABL § 3, stk. 1. Der er herved bl.a. henset til det begrænsede antal køb og salg af aktier og omsætningshastigheden.«

Landsskatterettens fremhævelse af det begrænsede antal køb og salg og aktiernes omsætningshastighed er netop karakteristisk for venturevirksomhed. Det må kunne tages til indtægt for, at Landsskatteretten anerkender, at ventureinvesteringer er en særlig form for aktieinvesteringer, der efter praksis ikke kan anses for omfattet af aktieavancebeskatningslovens § 3, stk. 1.

Derimod er det ikke indlysende, hvorfor Landsskatteretten udtaler, at »selskabet deltager efter det forklarede ikke i den daglige drift af porteføljevirkksomhederne, ligesom der herudover alene i begrænset omfang stilles finansiering til rådighed«.

Hvad betyder afgørelsen for venturebranchen?

Afgørelsen har stor principiel betydning for venturebranchen. Landsskatterettens afgørelse bringer så at sige retsstillingen tilbage til udgangspunktet, hvor det stort set kun er pengeinstitutter og fondsmæglerselskaber, der anses for næringskattelige med aktier.

Det er selvfølgelig klart, at der er tale om en konkret afgørelse, og det kan altid diskuteres, hvor godt eller hvor dårligt den passer på andre ventureselskaber. I denne sag var der særligt mange argumenter, der talte imod næringsbeskatning, og det har helt fra begyndelsen været svært at forstå, hvorfor Selskabsbeskatningen netop valgte at afprøve deres næringssynspunkt på dette Ventureselskab.

Det interessante er selvfølgelig at forsøge at fastslå, hvor mange af de oplistede argumenter, der kan undværes, uden at resultatet ændres.

Det må kunne lægges til grund, at den eksisterende lovgivning med tilhørende praksis ikke indeholder hjemmel til at næringsbeskatte traditionel ventureaktivitet.

Selvom det væsentligste aktiv i et ventureselskabs balance er aktier, har ventureselskaber ikke som deres erklærede næringsvej at handle med aktier og andre værdipapirer. Ventureselskaber er derfor i givet fald omfattet af et særlig snævert næringsbegreb. Det snævre næringsbegreb forudsætter bl.a., at aktierne sælges og købes systematisk, ligesom det kræver regelmæssighed og et betydeligt antal handler om året. For at dette er muligt, er det nødvendigt:

at aktierne er frit omsættelige

- at aktierne prisfastsættes ofte
- at aktierne ikke skal ejes i minimumsperioder
- at der er tale om mindre aktieposter
- at den samme aktie kan købes, sælges, genkøbes og sælges på ny.

Systematisk køb og salg af aktier og regelmæssig handelsaktivitet mv. forudsætter, at aktierne enten er børsnoteret eller noteret på en anden form for autoriseret markedsplads. Selvom det ikke fremgår af ret mange af de offentliggjorte afgørelser om næringsbeskatning af aktier, se dog TfS 2000.872 (H), er der på dette grundlag holdepunkter for at antage, at aktienæring må forbeholdes handel med noterede aktier.

Ventureaktivitet (ventureaktier) er karakteriseret ved, at:

- aktierne er unoterede og ikke frit omsættelige
- ventureinvesteringer ikke er tilgængelige for offentligheden
- aktierne typisk ejes i 3-5 år
- ejerandelene er så store, at der opnås indflydelse på selve driften af porteføljevirksohmheden
- ventureselskabet er aldrig inde og ude af den samme investering flere gange.

Disse karakteristika umuliggør systematisk køb og salg. Tværtimod er det sædvanligt, at ventureselskaber afvikler deres aktieposter, når selskabet bliver noteret.

Hovedkonklusionen er derfor, at ventureaktivitet på grund af sin helt unikke form for investeringsstrategi ikke opfylder den fundamentale betingelse i det snævre næringsbegreb om, at aktierne skal købes og sælges systematisk mv. Det systematiske i ventureaktivitet består ikke i selve købs- og salgstransaktionerne, men derimod i virksomhedsanalyser, vurdering af ideer og forretningspotentiale, tilførsel af risikovillig kapital, så ideer kan udvikles og testes, ledelsesmæssig supportering, udvidelse af netværk mv.

Det er imidlertid for tidligt at konkludere, om Landsskatteretten er enig i mit synspunkt, idet den omtalte sag paradoksalt nok var for stærk til for alvor at sætte spørgsmålet på spidsen.

Fradrag for omkostninger i ventureselskaber

Selskabsbeskatningen havde i sin kendelse medtaget en subsidiær betragtning.

»Det bemærkes, at Selskabsbeskatningen alene har anset Ventureselskabets udgifter til personale og administration mv. for fradragsberettigede ved opgørelsen af selskabets skattepligtige indkomst under hensyntagen til, at selskabet er

anset for næringsdrivende efter aktieavancebeskatningslovens § 3 med handel med aktier, da udgifterne primært anses at vedrøre denne aktivitet.

Det er således Selskabsbeskatningens opfattelse, at såfremt selskabet ikke kan anses for næringsdrivende ved handel med aktier, skal nævnte udgifter efter et konkret skøn tillægges aktiernes anskaffelsessum, da udgifterne ikke kan anses for at være afholdt for at erhverve, sikre og vedligeholde indkomsten i årets løb, jf. statsskattelovens § 6 a.«

Landsskatteretten valgte ikke at behandle Selskabsbeskatningens subsidiære betragtning, hvilket ud fra retssikkerhedsmæssige synspunkter er en rigtig beslutning. Ligningsmyndighedens opgave er at ansætte den skattepligtige indkomst til det, som de mener er rigtigt – hverken mere eller mindre. Indførelsen af subsidiære betragtninger under ligningen undergraver rekursystemet, forældelsesregler og opfylder ikke forvaltningsrettens grundprincip om, at modtageren skal vide, hvilken afgørelse forvaltningen har truffet. Landsskatteretten kan dog behandle klagesager i deres helhed, men behandlingen af nye betragtninger bør som hidtil kun ske rent undtagelsesvis og ikke systematisk, som forsøgt indført af Selskabsbeskatningen.

Det kan ikke afvises, at Selskabsbeskatningen fastholder sin subsidiære betragtning og efterfølgende vil nægte fradrag for personale- og administrationsomkostninger i ventureselskaber (der ikke er næringskattepligtige med aktier). I hvilket omfang og efter hvilke retningslinjer det overhovedet er muligt at nægte fradrag for bl.a. lønomkostninger i selskaber, er en meget principiel problemstilling. Hvis ligningsmyndighederne rejser sagen, må det derfor forventes, at Landsskatteretten eller domstolene også vil komme til at afgøre dette spørgsmål.

Jeg mener, at statsskattelovens driftsudgiftsbegreb fører til, at ventureselskaberne har krav på fradrag, uanset om hovedparten af deres indkomst måtte bestå i skattefrie aktiegevinster.

Jeg mener også, at de udgifter til advokat og revisor, som for »almindelige« virksomheder kan fradrages i medfør af ligningslovens § 8 J, er sædvanlige driftsudgifter for ventureselskaber, fordi deres primære aktivitet netop er at opsøge og udvælge egnede investeringsobjekter.

Et andet spørgsmål, som blot skal nævnes i denne forbindelse, er, hvilket selskab der er rette omkostningsbærer for udgifter til f.eks. due diligence forud for en investeringsbeslutning. Problemerne er behandlet af skattepartner Hanne Søgaard Hansen i SR-Skat 6/01, side 381-387. Der er ingen tvivl om, at emnet vil afføde en del skatteretlige afgørelser, før praksis falder på plads. Når det anerkendes, at ventureaktiviteten udøves professionelt, udgifterne afholdes i selskabets interesse og under overholdelse af arm's length princippet, vil fradragsretten skulle anerkendes, jf. statsskattelovens § 6, stk. 1, litra a. Det forhold, at gevinster på aktier ejet i tre år eller mere er skattefrie i aktieavancebeskatningsloven, ændrer ikke ved, at ventureaktivitet i forretningsmæssig forstand er erhvervmæssig aktivitet. Endvidere har fradragsretten efter statsskatteloven ikke hidtil været betinget af, om indtægterne var skattepligtige som følge af næringsbeskatning.